

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

«Затверджую»
Голова приймальної комісії
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
проф. Ю. О. Лянной
«15» березня 2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА МЕТОДИКИ ЇЇ НАВЧАННЯ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (АНГЛІЙСЬКА МОВА І
ЛІТЕРАТУРА)

Розглянута на засіданні
приймальної комісії
«15» березня 2022 року
Протокол № «б»

Суми 2022

Програма фахового вступного випробування з англійської мови та методики її навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 014 Середня освіта (Англійська мова і література)

Ухвалена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики

Протокол № 11 від «22» лютого 2022 р.

Завідувач кафедри _____ к.ф.н., доц. В.В. Козлова

Голова фахової

атестаційної комісії _____ к.ф.н., доц. Т.М. Буренко

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з англійської мови та методики її навчання
для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю
014 Середня освіта (Англійська мова і література)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розрахована для вступників до Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка на навчання зі спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова і література), які мають диплом «бакалавра» або «спеціаліста», «магістра».

Програма визначає вимоги до фахового вступного випробування для вступу на навчання за ступенем «магістр зі спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова і література).

Вступне випробування передбачає перевірку розуміння закономірностей розвитку мови як суспільного явища, пов'язаного з розвитком суспільства та історією народу – носія мови.

Вступне випробування проводиться в письмовій формі, тривалість – 120 хвилин.

Виконання практичних завдань вимагає систематизування набутих теоретичних знань з нормативних курсів з теоретичної граматики, лексикології, теоретичної фонетики, історії мови, стилістики, методики викладання іноземних мов.

Під час іспиту вступники повинні продемонструвати володіння орфоепічною, лексичною та граматичною нормами основної іноземної мови, вміти правильно реалізувати ці норми в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях. Головною вимогою до рівня теоретичної підготовки випускників є знання сучасних підходів до вивчення мови, теорії

іноземної мови (лексикології, стилістики, теоретичної фонетики, теоретичної граматики), історичного розвитку мови та сучасного стану науки про мову. Відповідаючи на запитання з теоретичних аспектів студент повинен розкрити зміст питання, показати вміння систематизувати та інтерпретувати мовні явища під час аналізу конкретного матеріалу.

Абітурієнти, які вступають на навчання зі спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова і література) за ступенем «магістр» (на основі відповідної базової вищої освіти) повинні **знати**:

- сутність мови як суспільного явища, її зв'язок з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу; принципів зв'язок мови і світу; походження та розвиток мови, її рівні; основні одиниці мови і мовлення;
- основні істориколінгвістичні терміни та поняття;
- основні закони та положення, пов'язані з розвитком певних підсистем (перший та другий зсув приголосних, закон Вернера тощо);
- періодизацію історії англійської мови та основні її ознаки;
- спільну германську лексику;
- функціональні властивості мови;
- сучасні наукові методи філологічних досліджень;
- природу граматичних явищ та граматичних процесів в синхронії та діахронії.

Абітурієнти, які вступають на навчання за спеціальністю 014 Середня освіта (Англійська мова і література) за ступенем «магістр» (на основі відповідної базової вищої освіти) повинні **вміти**:

- робити компонентний аналіз;
- визначати тип синонімії, антонімії, розрізняти полісемію та омонімію;
- описувати валентність та дистрибуцію (перш за все дієслів);

- робити аналіз слів за словотвірним типом (складні, похідні, скорочені слова та їх підтипи);
- визначати типи фразеологічних одиниць, „відновлювати” форму фразеологізмів за одним із компонентів;
- визначати лексику, що є спільною для індоєвропейських мов;
- застосовувати на практиці закони та теоретичні положення, які стосуються мовно-історичних явищ;
- визначати стилістичне забарвлення мовних одиниць, їх належність до певного стилістичного рівня;
- визначати виразні засоби та стилістичні прийоми та їх функціональну роль у тексті;
- аналізувати та інтерпретувати тексти, що належать до різних функціональних стилів;
- встановлювати співвідношення форми й змісту тексту, на базі аналізу мовної організації тексту виявляти його глибинний зміст.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

СТРУКТУРА КОМБІНОВАНОГО ІСПИТУ З ФАХУ (СТУПІНЬ МАГІСТР)

Іспит складається з таких завдань:

1. тест (30 завдань), який включає питання з:

- теоретичної граматики;
- теоретичної фонетики;
- лексикології;
- стилістики;
- історії іноземної мови;
- методики викладання іноземних мов;

120 балів

2. переклад українського тексту

іноземною мовою (200-250 слів); 40 балів

3. тестове завдання (перевірка лексичної та граматичної компетенції) 40 балів

Комбінований іспит проводиться іноземною мовою з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції вступників (знання іноземної мови мають відповідати рівню С1 – досвідчений користувач) за шкалою і критеріями, які подані у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005).

Теоретичні питання з лінгвістики

Мова як засіб спілкування людства і збереження суспільного досвіду. Взаємозв'язок і взаємовплив мови і суспільства. Мова як джерело пізнання і реконструкції фактів з минулого життя її носіїв.

Періодизація історії мови: принципи виділення окремих періодів, загальна характеристика періодів щодо напрямку розвитку мови залежно від дії позамовних та мовних факторів. Граматичні категорії іменника, дієслова, прикметника та способи їхнього виразу в різні періоди розвитку мови. Словосполучення і речення як основні одиниці синтаксичної системи мови. Ієрархічні відносини компонентів словосполучення і речення в різні періоди розвитку мови.

Етимологічний склад мови. Особливості словотвору.

Слово як окрема одиниця. Основні типи морфем у мові та їх співвідношення. Аломорфи. Слова прості та складні. Словотворення і словозміна. Головні та другорядні типи словотворення. Продуктивність різних типів словотворення. Значення слова. Головні типи значення слова: лексичне та граматичне. Компоненти лексичного значення: денотативний, конотативний, стилістичний. Синонімія. Джерела синонімії. Функції синонімів, їх класифікація. Омонімія. Різні шляхи утворення омонімів.

Класифікація омонімів. Рухомість словникового складу. Фразеологічні одиниці як елементи словникового складу мови. Фразеологічна одиниця і слово. Фразеологічна одиниця і словосполучення. Шляхи утворення фразеологічних одиниць. Запозичення з інших мов як відображення культурно-історичних зв'язків між народами.

Фонетичний устрій мови. Система голосних, приголосних. Алфавіт, графіка, орфографія.

Типи словників. Характеристика найважливіших словників.

Проблематика частин мови. Принципи виділення частин мови. Дискусійні питання класифікації слів по частинах мови. Повнозначні та службові частини мови. Перехідність, частин мови. Частини мови в ономасіологічному висвітленні.

Повнозначні частини мови.

Іменник. Граматичне значення іменника. Семантико-граматичні підкласи іменників. Граматичні категорії іменника. Категорія числа. Співвідношення форм однини та множини. Категорія відмінка. Синтаксичні функції іменників.

Займенник. Семантична класифікація займенників. Дейктична та анафорична функція займенників. Синтаксичні особливості займенників. Граматичні категорії займенників.

Числівник. Загальна характеристика та проблеми субкатегоризації.

Прикметник. Граматичне значення прикметника. Семантико-граматичні підкласи прикметників. Граматичні категорії прикметника. Синтаксичні функції прикметників. Субстантивація прикметників.

Дієслово. Граматичне значення дієслова. Семантико-граматичні групи дієслів. Валентність дієслів. Граматичні категорії дієслова (вид, час, спосіб, стану). Транспозиція дієслівних форм. Функціонально-семантичні поля

темпоральності, стану та модальності. Безособові форми дієслова, їх граматичні категорії та синтаксичні функції.

Предмет **синтаксису**. Основні одиниці синтаксису. Синтаксичні в'язки. Синтаксична синонімія, омонімія. Проблеми семантичного синтаксису. Проблеми функціонального синтаксису.

Речення. Проблема визначення речення. Основні ознаки речення. Предикативність, модальність, заперечення. Співвідношення понять «речення» та «висловлювання». Рівневий аналіз речення. Структурносинтаксична характеристика речень. Головні та другорядні члени речення. Елементи ускладнення речення: однорідні, уточнюючі та відокремлені члени речення. Моделі речення. Поняття синтаксичної парадигми. Рольова семантика речення. Актуальне членування речення. Тема та рема. Основні семантичні типи. Модус та диктум речення. Комунікативні типи речень. Речення та мовленнєвий акт. Прагматична транспозиція речення.

Структурно-синтаксичні типи речень. Прості речення (односкладне, двоскладне речення). Складні речення (складносурядні та складнопідрядні речення). Повні та еліптичні речення.

Підходи до вивчення тексту і дискурсу в сучасній лінгвістиці.

Методи досліджень у сучасній лінгвістиці.

Стилістика в системі наук. Загальнонаукові поняття стилістики. Поняття «норми» в стилістиці. Поняття образу і образності. Стиль та значення. Типи значень у стилістиці. Проблема стилістичної диференціації сучасної англійської мови. Загальна характеристика семасіологічних засобів сучасної англійської мови. Стилістична семасіологія: фігури заміщення. Стилістична семасіологія: фігури суміщення. Виразні засоби та стилістичні прийоми синтаксису сучасної англійської мови.

Теоретичні питання з методики викладання іноземних мов

Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземних мов як найважливіша складова педагогічної освіти

Методики навчання іноземним мовам, методи навчання, методологічні концепції. Методика навчання іноземної мови як педагогічна наука. Методи досліджень у галузі методики навчання іноземних мов. Зв'язок методики навчання іноземних мов з іншими науками. Комунікативно-орієнтовані методики (вони ж діяльнісно-особистісні, комунікативні), а саме – комунікативна, проектна, інтенсивна. Діяльнісна методика, що співвідноситься з діяльнісним підходом, в основі якого лежить ідея про активність пізнання об'єкта, про навчання як активну, свідому, творчу діяльність. Дана методика передбачає навчання спілкуванню в єдності всіх його функцій: регулятивної, пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної та етикетної.

Індивідуалізація навчання іноземних мов, інтенсивне навчання іноземних мов, тести у навчанні іноземних мов; теоретико-методичні засади створення навчальних комплектів з іноземних мов. Упровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій навчання іноземних мов.

Дистанційне навчання (CALL – Computer-assisted Language Learning). Навчання на відстані, що дало можливість заочного навчання на основі комп'ютерних телекомунікацій: оперативної передачі будь-якої інформації на відстані; зберігання цієї інформації в пам'яті протягом потрібного часу, її редагування; інтерактивності за допомогою спеціально створеної для цих цілей; мультимедійної інформації, оперативного зворотного зв'язку з викладачем, доступу до різних джерел інформації, у тому числі через систему Internet.

Формування іншомовної комунікативної компетенції у відповідності до Рекомендацій Ради Європи. Сучасні підходи до організації навчання та оволодіння ІМ у контексті Загальноєвропейських рекомендацій мовної освіти. Загальноєвропейська система рівнів володіння нерідними мовами. Рейтингова

кредитно-модульна система оцінювання навчальних досягнень студентів. Інтеграція до європейського освітнього простору як засіб оновлення сучасної мовної освіти. Завдання модернізації мовної освіти.

Основні вимоги до Типових навчальних планів. Інваріантні та варіативні складові Програми та Державного освітнього стандарту з ІМ. Мета навчання ІМ як соціально-педагогічна та методична категорія на сучасному розвитку мовної освіти в Україні. Прагматичний аспект мети навчання.

Формування міжкультурної комунікативної компетенції під час навчання іноземних мов. Міжкультурна компетенція як показник сформованості вторинної мовної особистості. Якісні модифікації в структурі підготовки та освіти вчителя іноземної мови як фахівця не тільки з іншомовної, а й своєї власної, національної культури та рідної мови як частини цієї культури, здатного вести і спрямовувати діалог культур. Взаємозв'язок змістовних компонентів професійної підготовки вчителя іноземної мови, який враховує співвідношення лінгвістичних, літературознавчих, культурологічних аспектів. Дослідження шляхів реалізації міжкультурної комунікації як фактора інтеграції до світового освітнього простору.

Організація і планування навчальної роботи з іноземної мови у школі. Облік особистісних особливостей студентів, творча реалізація студента, комунікативна вмотивованість навчального процесу, навчання на основі спілкування.

Теоретичні основи методики навчання іноземних мов. Технологія навчання мовленнєвого матеріалу. Навчання основ іншомовної діяльності. Навчання основ іншомовного матеріалу та навчання іншомовного спілкування.

Формування мовленнєвих навичок в учнів. Формування граматичних навичок. Формування лексичних навичок. Формування навичок вимови.

Формування навичок техніки читання.

Формування мовленнєвих вмінь в учнів. Формування вмінь аудіювання.
Формування вмінь читання. Формування вмінь говоріння.

Формування вмінь письма і писемного мовлення.

Перелік тем, які виносяться на іспит

- Personal Identification. Appearance and character. Interests and hobbies.
- Family life. Family relations. Marriage and wedding. Bringing up children.
- Homes and Housing. Living conditions. Accommodation. Household chores.
- Meals and Cooking. Food and drink. Eating and drinking habits. Eating out.
- Shopping. Types of shops. Money, payment and prices. Clothes and fashion.
- Seasons and Weather. Weather forecast.
- Students' Life and Studies. University studies. Students' day off.
- Urban and Rural Life. Native town / village.
- Health. Diseases and health problems. Visiting a doctor. Health service.
Keeping fit. Healthy lifestyles.
- Leisure and Sports. Summer and winter sports. Sports and games. Weekend activities and holidays. Olympic Games.
- Travelling. Public transport. Travelling by air, sea, rail or car. Hitchhiking and cycling.
- Theatre. A visit to a theatre. The history of the theatre. Cinema. The history of cinema. TV and cinema, their impact on people. My favorite actor/ director/ film. Film reviews.
- English in the World. World Englishes.
- Language rights. Special English. The future of English. Language policy.
- Choosing a Career. Work and employment. My future profession.

- Art. Trends in art. Museums. My favourite painter.
- Music. Trends and genres in music. Preferences in music.
- Environment. Wildlife and the environment. Environmental problems and solutions. Environmental protection. World ecological movements.
- Political System. Government. Elections, political parties and movements. Current national and international political trends.
- Mass Media. The press. Radio and television.
- New information technologies and modern means of communication. The Internet. Communication with E-pals. Netiquette.
- Law and crime. Courts and trials. Criminals. Law enforcement. Human rights. The Constitution.
- Education. Types of schools. Discipline in schools. Class management. Problem children.
- Higher Education. The system of higher education. Universities.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання правильності виконання тестових завдань та письмової частини іспиту відбувається відповідно до виду завдань:

- *перша частина завдань іспиту*: 30 тестових завдань з теоретичної граматики, теоретичної фонетики, лексикології, стилістики, історії іноземної мови та методики викладання іноземних мов.

За кожне правильно виконане завдання надається *4 бали*, за неправильне виконання бали не нараховуються. Максимальна кількість балів за виконання першої частини завдань іспиту становить *120 балів*.

• *друга частина завдань іспиту*: переклад українського тексту іноземною мовою (200-250 слів).

Максимальна кількість балів за виконання цього завдання становить *40 балів*, з яких *10 балів* надається за відповідність змісту перекладеного тексту україномовному першоджерелу; *10 балів* – за використання відповідного цьому жанру стилю та лексики; *20 балів* за загальну правильність: орфографічну (*5 балів*), граматичну (*5 балів*), лексичну (*5 балів*) та коректне використання засобів міжфразового зв'язку (*5 балів*).

• *третья частина завдань іспиту*: 20 завдань на перевірку лексичної та граматичної компетенції.

За кожне правильно виконане завдання надається *2 бали*, за неправильне виконання бали не нараховуються. Максимальна кількість балів за виконання першої частини завдань іспиту становить *40 балів*.

За підсумками вступного іспиту абітурієнт може набрати від 0 до 200 балів включно.

Прохідна кількість балів – 100.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєва І.О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови (англ. мовою). – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 328 с.
2. Балащенко Л.М. (2012). *A New Face of Teaching*: [навч. посібник для студ. старш. курсів ф-тів ін. мов]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка.
3. Балащенко, Л.М., & Подосиннікова, Г.І. (2015). *Global Issues*: [навч. посібник для студ. старш. курсів ф-тів ін. мов]. Суми, Україна: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка.
4. Безвін, Ю.Г., & Подосиннікова, Г.І. (2017). *Controversial Issues: Forming Communicative Competence Through Project Work*: [навч. посібник для студ. старш. курсів ф-тів ін. мов]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка.
5. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: навч. посібник / О.Б.Бігич. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.

6. Гладуш Н.Ф. Теоретична грамати́ка англійської мови в таблицях і схемах. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2002. – 54 с.
7. Єфімов Л.П. Стилїстика англійської мови. Вінниця: Нова книга, 2004.
8. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий ред. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
9. Зєня Л.Я. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до навчання іноземних мов учнів профільної школи: моногр. / Л.Я.Зєня. – Горлівка: Вид-во ГДППМ, 2011. – 436 с.
10. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмій: [навч. посібник]. – К.: Ленвіт, 2009. – 119 с.
11. Коваленко А.М., Павлов В.В. Теоретичні основи граматики сучасної англійської мови. (англ. мовою) – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. – 148 с.
12. Лотоцька К. Стилїстика англійської мови: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. URL: <https://it.bok2.org/book/3149323/316ed3>
13. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник / Бігич О.Б. та ін. / за заг. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
14. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / Бігич О.Б. та ін. / під кер. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2000. – 319 с.
15. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
16. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / [Панова Л. С., Андрійко І. Ф., Тезікова С. В. та ін.]. – К.: Вид.центр «Академія», 2010. – 327 с.
17. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2016. – 402 с.
18. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: навч.посібник. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
19. Селиванова Е.А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. – К.-ЦУЛ, «Фитосоцицентр», 2002. – 336 с.
20. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / С.Ю.Ніколаєва, Г.Е.Борецька, Н.В.Майер, О.М.Устименко, В.В.Черниш та ін. – К.: Ленвіт, 2015. – 444 с.
21. Уткіна, Л. О., Особливець, О.Ю., & Євтушенко, Т. В. (2009). *English for Seniors. Term I*: [навч. посібник для студ. 4-го курсу]. Суми, Україна: Видво СумДПУ.

22. Уткіна, Л. О., Особливець, О.Ю., & Євтушенко, Т. В. (2009). *English for Seniors. Term II*: [навч. посібник для студ. 4-го курсу]. Суми, Україна: Видво СумДПУ.
23. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Ковальчук Н.М., Ярощук, І.П., Ганічева, Т.В., & Кукуєва, Н.О. *Практичний курс англійської мови: підручник для студентів 4 курсу*. Вінниця: Нова книга, 2008. – 608 с.
24. Ясінецька О.А. *Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз*. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с.
28. Bauer L. *English Word-formation*. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. – 311 p.
29. Clare, A., & Wilson, J. (2012) *Speak Out Advanced. Student's Book*. Harlow, UK: Pearson, Longman.
30. Cotton, D., Falvey, D., Ken, Lebeau, I., & Rees, G. (2012). *Language Leader Advanced. Student's Book*. – Edinburgh Gate, UK: Pearson, Longman.
31. Crystal D. *English as the Global language*. – Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
32. Cullen P. (2012). *Cambridge Vocabulary for IELTS Advanced*. Cambridge: Cambridge University Press.
33. Dellar, H., & Walkly, A. (2007). *Innovations Advanced. Student's Book*. Thomson ELT.
34. Evans, V. (2011). *Round-Up 6: English Grammar Practice*. Harlow: Pearson, Longman.
35. Evans, V., & Dooley, J. (2002). *Upstream Proficiency. Student's Book*. Newbury, UK: Express Publishing.
36. Evans, V., & Dooley, J. (2007). *Upstream Advanced. Student's Book*. Third Edition. Newbury, UK: Express Publishing.
37. Harmer J. *The Practice of English Language Teaching*. – Harlow: Longman, Pearson Education Limited, 2001. – 371 p.
38. Harris Robert. *A Handbook of Rhetorical Devices*. URL: <https://www.virtualsalt.com/rhetoric.htm>
39. Howard J. *An Introduction to the Nature and Function of Language*. London: A and C Black, 2017. – 231 p.
40. Howard J. *Lexicography*. London: Taylor and Francis, 2013. – 200 p.
41. Howard J. *Words and their Meaning*. London: A and C Black, 2015. – 224 p.
42. Howard J. *Words, Meaning and Vocabulary*. London: A and C Black, 2012. – 224 p.
43. Jones L. (2002). *New Progress to Proficiency. Students Book*. Cambridge: Cambridge University Press.
44. Jones, C., & Bastow, T. (2006). *Inside Out Advanced. Student's Book*.
45. Khekalov M. A. *Practical Course of English Stylistics*. – Sumy Ped. Univ., 2004. (бібліотека СумДПУ).
46. Khekalov M.A. *English Stylistics*. Sumy: SDPU., 2003. (бібліотека СумДПУ)

47. Kukharenko V.A. A Book of Practice in Stylistics: A manual. – Vinnytsia: Nova Knyga, 2000. – 160 p.
48. Lipka L. English Lexicology: Lexical Structure, Word Semantics and Word-formation. Berlin: Gunter Narr Verlag, 2017.
49. McCarty, M., & O'Dell, F. (2005). *English Vocabulary in Use. UpperIntermediate*. Cambridge: Cambridge University Press.
50. Spaska L. A History of the English Language. – Sumy, 2011.
51. Stoudenets H.I. History of the English Language in Tables. – Kyiv, 1998.
52. Verba L. History of the English Language. –Vinnytsya. - N.K., 2006.
53. Vince, M., & Sunderland P. (2009). *Language Practice Advanced*. Oxford: MacMillan Education.
54. Zhukovska V.V. English Stylistics: Fundamentals of Theory and Practice. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2010. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/12670/1/v.pdf>